

12.1.2015

B8-0042/2015

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/
Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos
paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 123. panta 2. punktu

par vārda brīvību Turcijā — nesenie žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu vadošo
darbinieku aresti un sistemātiskais spiediens uz plašsaziņas līdzekļiem Turcijā
(2014/3011(RSP))

*Rebecca Harms, Ska Keller, Michel Reimon, Judith Sargentini,
Barbara Lochbihler, Davor Škrlec, Jean Lambert, Heidi Hautala,
Bodil Ceballos, Ulrike Lunacek*

Verts/ALE grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par vārda brīvību Turcijā — nesenie žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu vadošo darbinieku aresti un sistemātiskais spiediens uz plašsaziņas līdzekļiem Turcijā (2014/3011(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Turciju, jo īpaši 2014. gada 7. marta rezolūciju par 2013. gada progresa ziņojumu par Turciju¹, 2013. gada 12. jūnija rezolūciju par stāvokli Turcijā² un 2014. gada 13. novembra rezolūciju par Turcijas darbībām, kas rada saspīlējumu Kipras Republikas ekskluzīvajā ekonomikas zonā³,
- ņemot vērā Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos/ Komisijas priekšsēdētāja vietnieces Federikas Mogerīni un komisāra Johannesa Hāna 2014. gada 14. decembra kopīgo paziņojumu par policijas uzbrukumiem un plašsaziņas līdzekļu pārstāvju arestiem Turcijā,
- ņemot vērā 2014. gada 16. decembrī pieņemtos Vispārējo lietu padomes secinājumus,
- ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā 2014. gada 14. decembrī Turcijas drošības spēki visā Turcijā arestēja vairākus žurnālistus, plašsaziņas līdzekļu vadošos darbiniekus un citas personas, tostarp *Zaman* galveno redaktoru *Ekrem Dumanli*, televīzijas kanāla *Samanyolu TV* vadītāju *Hidayet Karaca*, citus žurnālistus un policijas priekšnieku no Turcijas austrumdaļas;
- B. tā kā šie aresti, šķiet, ir daļa no prezidenta *R. T. Erdogan* pašreizējā konflikta ar *Hizmet* kustību, ko vada ASV dzīvojošs musulmaņu garīgais līderis *Fethullah Gulen*, un šie aresti notiek gadu pēc tam, kad policija un prokurori apsūdzēja *R. T. Erdogan* valdības locekļus korupcijā;
- C. tā kā 2015. gada 6. janvārī Dijarbakirā tika arestēta Nīderlandes korespondente *Frederike Geerdink*, nopratināta policijā un tajā pašā dienā atbrīvota pēc tam, kad iejaucās Nīderlandes ārlietu ministrs, kurš tieši tajā laikā atradās vizītē Turcijā, un 7. janvārī citu Nīderlandes žurnālistu *Mehmet Ülger* arestēja, ierodoties Stambulas lidostā, nopratināja policijas iecirknī un vēlāk tajā pašā dienā atbrīvoja;
- D. tā kā 2014. gada novembrī prezidents *R. T. Erdogan* publiskoja Iekšējās drošības likumprojektu, kuru tagad izskata Nacionālajā asamblejā un ar kuru atļauj pielietot plašas papildu pilnvaras nolūkā nepieļaut apvērsumu, paplašinot policijas izmeklēšanas pilnvaras, ļaujot tiesu iestādēm konfiscēt aktīvus un valdībai veikt noklausīšanos; tā kā ar šo likumprojektu palielinās noziedznieku uzraudzību un piemērotos ierobežojumus, kā arī to varētu izmantot pret oponentiem, un tas papildina nesenos cenzūras pasākumus

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0235.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0277.

³ Pieņemtie teksti, P8_TA(2014)0052.

internetā;

- E. tā kā 2014. gada 17. decembrī saistībā ar 10. gadadienu Eiropadomes lēmumam sākt pievienošanās sarunas prezidents *R. T. Erdogan* stingri noraidīja Turcijai veltīto ES kritiku, apgalvojot, ka ES nevar pārņemt Turcijai brīvības, demokrātijas un cilvēktiesību pārkāpumus; tā kā pret *R. T. Erdogan* un viņa valdības kritizētājiem ir sāktas krimināllietas, turklāt daudzi ir zaudējuši darbu, kam iegāns, kā tiek apgalvots, ir valdības centieni iebiedēt un kriminalizēt disidentus;
- F. tā kā iepriekšējos gados Turcijā ir pieaudzis spiediens uz plašsaziņas līdzekļiem, tostarp uz plašsaziņas līdzekļu grupu īpašniekiem un vadošajiem darbiniekiem; tā kā Turcija iepriekšējos gados ir bijusi viena no visnelabvēlīgākajām valstīm preses un plašsaziņas līdzekļu brīvības ziņā, jo īpaši attiecībā uz apcietināto žurnālistu skaitu; tā kā pašlaik cietumā atrodas daudzi žurnālisti no kurdu plašsaziņas līdzekļiem; tā kā atsevišķi žurnālisti nav ievietoti cietumā, taču gaida tiesu vai spriedumu pārsūdzības lietā, un gada laikā ļoti daudzi žurnālisti ir tikuši apcietināti uz neilgu laiku, daži tikai uz vairākām dienām vai mēnešiem; tā kā Turcijas valdība, apsūdzot žurnālistus, galvenokārt piemēro valsts Pretterorisma likumu un Krimināllikuma pantus par teroristu organizācijām;
- G. tā kā tiesiskuma un pamattiesību, tostarp vārda brīvības ievērošana ir ES pamatvērtības, kuras Turcijai ir oficiāli jāievēro, ņemot vērā tās pieteikumu dalībai ES un pašreizējās pievienošanās sarunas;
- H. tā kā 2014. gada sākumā toreizējais Turcijas premjerministrs *Recep Tayyip Erdogan* izsludināja Eiropas gadu, kam būtu jāstiprina valsts virzība uz dalību ES,
  - 1. stingri nosoda 2014. gada decembrī notikušos žurnālistu arestus, kas pārsniedz vairākus desmitus, un uzbrukumus opozīcijas plašsaziņas līdzekļiem; uzsver, ka šie aresti ir kārtējais uzbrukums preses brīvībai un viedokļu dažādībai Turcijā, un prasa nekavējoties atbrīvot visus žurnālistus;
  - 2. aicina varas iestādes steidzamības kārtā sagatavot ticamus un pamatotus pierādījumus, ka arestētās personas ir izdarījušas tām piedēvētos kriminālnoziedzumus, un bez kavēšanās sākt iztiesāšanas procesus, nodrošinot pilnīgu pārrēdzamību un pienācīgu juridisko aizsardzību, vai arī atsaukt apsūdzības;
  - 3. uzskata, ka šis milzīgais arestu vilnis tika iepriekš izplānots un ka tā nav sagādīšanās, ka tagad tiek vajātas tās personas, kuras publicēja apsūdzības par valdošās partijas locekļu saistību ar korupciju; šajā sakarībā aicina prezidentu *R. T. Erdogan* un Turcijas valdību izbeigt visas darbības, kuru mērķis ir apklusināt viņa kritizētājus un kriminalizēt disidentus, atšķirīgo uzskatu dēļ tos raksturojot kā tautas ienaidniekus;
  - 4. uzsver, ka preses brīvība, runas brīvība un dzīvas debātes ir būtiska ikvienas demokrātiskas valsts daļa un ka notikušie aresti un uzbrukumi līdz ar to nav savienojami ar tiesiskumu vai demokrātiskiem standartiem; aicina Turcijas iestādes izbeigt miernīlīgo Gezi protestētāju vajāšanu;
  - 5. pauž nožēlu par maijā izveidotās Turcijas parlamentārās komisijas lēmumu izmeklēt

prokuroru lietas, ar kurām pārkāpumos apsūdzēti četri bijušie ministri, un netiesāt viņus par apsūdzību korupcijā, un nosoda to, ka iepriekšējā mēnesī ir arestēti četri prokurori, kuri sāka izmeklēt šo korupcijas lietu; uzskata, ka šī ir vēl viena pazīme, ka mazinās tiesiskums un valdība iejaucas tiesu iestāžu darbā;

6. aicina augsto pārstāvi/ Komisijas priekšsēdētāja vietnieci un Komisiju pastiprināt spiedienu uz Turciju tiesu darbības, tiesiskuma un cilvēktiesību jomā, jo šiem elementiem ir izšķiroša nozīme pievienošanās procesā un tiem ir jābūt prioritāriem pār vienotā tirgus jautājumiem; uzskata, ka noteikti nāktu par labu sarunu sākšana par 23. un 24. sadaļu, kas attiecas uz tiesu reformām un pamattiesībām;
7. pauž nožēlu, ka 2014. gads, ko prezidents *R. T. Erdogan* pasludināja par Eiropas gadu, nav attaisnojis uz to liktās cerības, jo Turcijas apgalvojumi, ka tā sekos ES mērķiem un centieniem, ir pretrunā daudzām Turcijas darbībām;
8. prasa Pirmspievienošanās atbalsta instrumenta ietvaros sniegt lielāku atbalstu neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem; turklāt uzsver, cik svarīgi ir arī atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, jo tikai pārredzama un labi funkcionējoša pilsoniskā sabiedrība var radīt uzticību un pašātvību starp dažādajām darbīgas un demokrātiskas sabiedrības grupām;
9. atgādina Turcijai par tās pienākumiem kā Eiropas Padomes locekli un par vajadzību veikt turpmākas tiesu sistēmas reformas arī tādēļ, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesā ir iesniegtas daudzas sūdzības par Turciju; aicina Ankaru pilnībā īstenot visus Eiropas Padomes nolēmumus;
10. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju EĀDD, Komisijai, ES dalībvalstīm, Turcijas prezidentam, Turcijas valdībai, Turcijas Nacionālajai asamblejai un Eiropas Padomei.